

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS

PATVIRTINTA
Kauno medicinos universiteto
Senato
2005 m. birželio 22 d.
Nutarimu Nr. 8-05

ATNAUJINTA
2017 m. spalio 30 d

VAIKŲ BURNOS SVEIKATA, EMOCINIAI YPATUMAI SKIRTINGAIS AMŽIAUS TARPSNIAIS. ODONTOLOGINIŲ LIGŲ EPIDEMIOLOGIJA IR ETIOPATOGENEZĖ

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius:

Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinikos vadovė prof. dr. Julija Narbutaitė
padalinio pavadinimas, vadovo pareigos, pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Padaliniai, dalyvaujantys dalyko programoje:

1. Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika, vadovė prof. dr. J. Narbutaitė
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

2. Sveikatos tyrimų instituto vadovas doc. dr. M. Štelemėkas
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

3. Dantų ir burnos ligų klinika, vadovė prof. dr. V. Mačiulskienė
padalinio pavadinimas, vadovo pedagoginis vardas, mokslo laipsnis, vardas, pavardė parašas

Kaunas, 2017

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Medicinos ir sveikatos mokslai
Mokslų kryptis (kodas)	Visuomenės sveikata – M 004, Odontologija – M 002
Dalyko pavadinimas	Vaikų burnos sveikata, emociniai ypatumai skirtingais amžiaus tarpsniais. Odontologinių ligų epidemiologija ir etiopatogeneze.
Programos apimtis	160 val. (6 kreditai)
Paskaitos	40 val.
Seminarai	40 val.
Savarankiškas darbas	80 val.

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pedagoginis vardas, vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1	Prof. dr. Julija Narbutaitė	Klinikos vadovė	41 12 36	vaikstom@lsmuni.lt
2	Prof. dr. Nida Žemaitienė	vyresn. mokslų darbuotoja	37 01 12	Nida.zemaitiene@lsmuni.lt
4	Doc. dr. Vilija Andruškevičienė	Docentė	79 25 12	vaikstom@lsmuni.lt
5	Prof.dr. Vita Mačiulskienė	Klinikos vadovė	32 66 81	vita.maciulskiene@lsmuni.lt

Dalyko programos aprašas

1. Dalyko programos poreikis

Programa skirta doktorantams, gilinantiems žinias visuomenės sveikatos ir odontologijos mokslų srityje, supažindinanti su vaikų ir suaugusiųjų burnos sveikatos principais, psichoemociškai pacientų sveikata, jų konsultavimu skirtingais amžiaus tarpsniais.

Programa siejasi su šiomis tos pačios krypties doktorantūros studijų dalykų programomis:

1. Socialiniai vaikų sveikatos raidos klausimai.
2. Lėtinių neinfekcinių ligų epidemiologija.

Temos aktualumą apsprendžia tai, kad šiose programose burnos sveikatos, burnos ligų epidemiologijos ir pacientų psichologijos klausimai nagrinėjami tik bendrame kontekste. Todėl doktorantams, pasirinkusiems burnos sveikatos, burnos ligų epidemiologijos tematiką, šių dalykų programų nepakanka.

2. Dalyko programos tikslas

Supažindinti doktorantus su vaikų ir suaugusiųjų burnos ligų etiopatogeneze, epidemiologija, burnos sveikatos programų metodologija ir moksliniu šių programų pagrindimu.

Uždaviniai:

1. Supažindinti su burnos ligų etiopatogenezės problemomis, rizikos veiksniais, lemiančiais burnos ligų atsiradimą įvairiose amžiaus grupėse.

2. Supažindinti su burnos sveikatos mokslo vystymosi istorija, dokumentais, reglamentuojančiais vaikų ir suaugusiųjų burnos priežiūrą.
3. Analizuoti burnos sveikatos sampratą, burnos būklės vertinimo kriterijus, jų nustatymo būdus, informacijos šaltinius.
4. Analizuoti Lietuvoje vykusias ir vykstančias burnos sveikatos programas, jų įgyvendinimą ir vertinimo kriterijus.
5. Supažindinti ir padėti įsisavinti burnos ligų epidemiologinių tyrimų metodologiją.
6. Supažindinti su Lietuvos ir kitų šalių vaikų burnos higienos, dantų ėduonies ir periodonto būkle. Aptarti veiksmingus burnos higienos įgūdžių ugdymo būdus.
7. Išnagrinėti aplinkos socialinių veiksnių įtaką suaugusiųjų burnos sveikatai.
8. Supažindinti su burnos sveikatos programų planavimo, rengimo, įgyvendinimo strategijos paruošimo, programų efektyvumo vertinimo principais.
9. Supažindinti su vaikų ir paauglių emociniais sunkumais ir pacientų konsultavimo ypatumais skirtingais amžiaus tarpsniais.

3. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Teorinė dalis (paskaitos)	– 40 val.
Teorinė-praktinė dalis (seminarai)	– 40 val.
Savarankiškas darbas	– 80 val.

4. Dėstytojai

Dėstytojų-mokslininkų sąrašas, nurodant jų kvalifikaciją, pateiktas priede Nr. 1.

5. Metodinis dalyko programos aprūpinimas

Literatūros sąrašas pateiktas 2 priede.

6. Įvertinimas

Suminis balas: 100% balo sudaro: 30% auditorinio darbo + 30% savarankiško darbo + 40% baigiamojo teorinio ir praktinio patikrinimo.

TEORINĖ DALIS

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Burnos sveikatos sampranta	2 val.	E.Slabšinskienė
2.	Klinikiniai dantų, apydančio, burnos gleivinės morfologijos ir funkcijos aspektai	2 val.	I.Vasiliauskienė
3.	Dantų ėduonies etiopatogenezė	2 val.	V. Mačiulskienė
4.	Aktyvus ėduonis – patologinio proceso valdymas: mokslas ir klinikinė praktika	2 val.	E.Slabšinskiene
5.	Seilių reikšmė danties kietųjų audinių remineralizacijai	2 val.	E.Slabšinskienė
6.	Lėtinių sisteminių ir burnos ligų tarpusavio ryšys	2 val.	E. Bendoraitienė
7.	Periodonto ligų etiopatogenezė	2 val.	N. Basevičienė
8.	Dantų ėduonies rizikos laipsnio vertinimas pagal amžiaus grupes	2 val.	V.Andruškevičienė

9.	Ankstyvoji dantų ėduonies ir periodonto ligų diagnostika	2 val.	V.Andruškevičienė
10.	Sveikatos priežiūros tarnybos ir sveikatos politika	2 val.	I.Vasiliauskienė
11.	Epidemiologinių tyrimų rūšys. Stebėjimo tyrimai	2 val.	J. Klumbienė
12.	Eksperimentiniai epidemiologiniai tyrimai	2 val.	J. Klumbienė
13.	Epidemiologinių tyrimų klaidos. Epidemiologinių tyrimų vertė, įrodant ligos priežastį	2 val.	J. Klumbienė
14.	Burnos ligų epidemiologijos pagrindai. Burnos būklės vertinimo rodikliai	2 val.	I.Vasiliauskienė
15.	Vaiko psichologinės sveikatos sampranta. Vaiko amžiaus periodai	2 val.	V.Andruškevičienė
16.	Vaikų konsultavimo ypatumai skirtingais amžiaus tarpsniais	2 val.	N. Žemaitienė
17.	Vaikų ir jaunimo psichikos sveikatos rodikliai	2 val.	N. Žemaitienė
18.	Vaikų ir paauglių emociniai sunkumai	2 val.	N. Žemaitienė
19.	Lietuvos ir kitų šalių burnos ligų profilaktikos programų apžvalga	2 val.	J.Narbutaitė
20.	Profilaktikos programos planavimo principai	2 val.	E.Bendoraitienė

TEORINĖ-PRAKTIŠKĖ DALIS

Eil. Nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė	Dėstytojas
1.	Biologiniai burnos ligų atsiradimo rizikos indikatoriai. Socioekonominių, elgesinių indikatorių įtaka vaikų ir suaugusiųjų burnos būklei	2 val.	E.Bendoraitienė
2.	Burnos aplinka. Apnašų ekologinis efektas. Streptococcus mutans kariesogeniškumo vertinimas burnoje	2 val.	E.Slabšinskienė
3.	Dantų ėduonies rizikos įvertinimas	2 val.	V.Andruškevičienė
4.	Fluoridų reikšmė dantų ėduonies profilaktikoje	2 val.	E.Slabšinskienė
5.	Mitybos reikšmė burnos ligų atsiradimui	2 val.	V.Andruškevičienė
6.	Mitybos įtaka burnos sveikatai	2 val.	V.Andruškevičienė
7.	Seilių charakteristikų įtaka burnos ligų atsiradimui	2 val.	E.Bendoraitienė
8.	Emalio remineralizacijos ir demineralizacijos sampranta	2 val.	E.Slabšinskienė
9.	Dantų ėduonies diagnostikos metodai	2 val.	J. Narbutaitė
10.	Skirtingų amžiaus grupių dantų ėduonies paplitimo, intensyvumo analizė Lietuvoje ir Europos šalyse	2 val.	J. Narbutaitė
11.	Periodonto ligų rizikos indikatorių įvertinimo metodų analizė	2 val.	E.Bendoraitienė
12.	Vaikų ir suaugusiųjų periodonto ligų epidemiologijos apžvalga	2 val.	E.Bendoraitienė
13.	Periodonto ligų profilaktikos strategija. Profilaktikos programų analizė	2 val.	E.Bendoraitienė
14.	Bendravimas su pacientų šeimomis	2 val.	N. Žemaitienė
15.	Aplinkos veiksnių rizikos įvertinimas	2 val.	I.Vasiliauskienė
16.	Rodiklių, naudojamų epidemiologiniuose tyrimuose skaičiavimas ir vertinimas	2 val.	J.Klumbienė
17.	Apklausa taikymas, atliekant epidemiologinius tyrimus	2 val.	I.Vasiliauskienė
18.	Burnos būklės vertinimas. Bandomoji studija. Burnos	2 val.	I.Vasiliauskienė

	sveikatos patikrinimai		
19.	Burnos ligų profilaktikos metodai	2 val.	V.Andruškevičienė
20.	Mokslinio straipsnio kritinis vertinimas	2 val.	J.Narbutaitė

SAVARANKIŠKAS DARBAS

	Valandų skaičius
1. Aktualūs burnos sveikatos klausimai Lietuvoje ir kitose šalyse. Burnos ligų epidemiologinės situacijos analizė Lietuvoje.	20
2. Burnos ligų profilaktikos programų rengimas vaikams ir suaugusiems	20
3. Pasirengimas seminarams ir egzaminui	40
IŠ VISO	80

Priedas Nr. 1

Dėstytojų sąrašas:

Nida Žemaitienė, profesorė, LSMU MA Sveikatos tyrimų institutas. Vyresn. mokslo darbuotoja.

Vita Mačiulskienė, profesorė, LSMU MA Dantų ir burnos ligų klinikos vadovė.

Nomeda Basevičienė, profesorė, LSMU MA Dantų ir burnos ligų klinika.

Vilija Andruškevičienė, docentė, LSMU MA Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika.

Julija Narbutaitė, profesorė, LSMU MA Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinikos vadovė.

Eglė Bendoraitienė, profesorė, LSMU MA Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika.

Eglė Slabšinskienė, profesorė, LSMU MA Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika.

Ingrida Vasiliauskienė, docentė, LSMU MA Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinika.

Priedas Nr. 2

Rekomenduojama literatūra

Eil. Nr.	Leidinio pavadinimas	Leidinio autorius	Leidimo metai ir leidykla
1	Health 2020: the European policy for health and well-being	WHO	Prieiga per URL: http://www.euro.who.int/en/health-topics/health-policy/health-2020-the-european-policy-for-health-and-well-being
2	HBSC 2016 study (2013/2014 survey)	Inchley J, Currie D,	Prieiga per URL:

		Young T, Samdal O, Torsheim T, Augustson L, Mathison F, Aleman-Diaz A, Molcho M, Weber M, Barnekow V.	http://www.euro.who.int/en/health-topics/Life-stages/child-and-adolescent-health/health-behaviour-in-school-aged-children-hbsc/growing-up-unequal.-hbsc-2016-study-20132014-survey
3	Clinical practice of the Dental Hygienist	Esther M. Wilkins	2017, Williams & Wilkins, a Wolters Kluwer business
4	Periodontal Management of Children, Adolescents and Young Adults	Clerehugh V, Tugnait A, Chapple	2004, Quintessence Publishing Co. Ltd., London
5	Community Oral Health	Pine CM.	2002, Edinburgh: Elsevier Science
6	Dental Caries. The diseases and its clinical management	Fejerskov O., Nyvad B, Kidd E.	2015, Wiley Blackwell
7	Inheriting the world: the atlas of children's health and the environment.	Gordon B., Mackay R., Rehfuss E.	Preig per URL: http://www.who.int/cehp/publications/atlas/en/
8	Pediatric Dentistry – a clinical approach	Koch G., Poulsen S.	2009, Blackwell Munksgaard
9	Early Childhood Oral health	Berg JH, Slayton RL.	2015, Wiley-Blackwell
10	Fundamentinė epidemiologija	Grabauskas V. ir kt.	2003, Kaunas: KMU leidykla
11	Essential Epidemiology An Introduction for Students and Health Professionals	Webb P, Bain C, Pirozzo S	2009, Cambridge
12	Handbook of Pediatric Dentistry	A.C. Cameron, Widmer RP	2013, Canberra, Australia
13.	Primary Preventive Dentistry	Harris NO, Garcia-Godoy F, Nielsen CN	2009, Pearson
14.	Health Surveillance in Europe - 2008	Ottolenghi L, Bourgeois D.M.	2008, Quintessenza Edizioni
15.	Community Dental Health	žurnalas	
16.	Community Dentistry and Oral Epidemiology	žurnalas	
17.	Oral Health and Preventive Dentistry	žurnalas	
18.	Periodontology 2000	žurnalas	